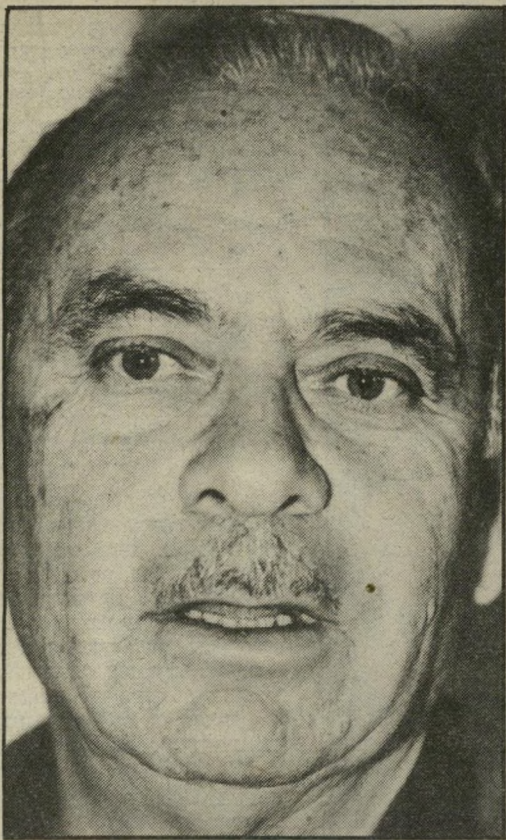

עובדיה רזיאל:

**„לכרטיס החופשי אין
ערך־שוק ואין עלות!“**

מדי כמה חודשים עולים בעיתונים על הכרטיסים החופשיים של עובדי חברות־התעופה. וכמה הם עולים לחברה עצמה. החלטתי לברר את החוק והנהל בכל חב־רות־התעופה ופניתי אל היועץ המשפטי של פאנל חברות־התעופה הפועלות בארץ. המשפטן עובדיה רזיאל.

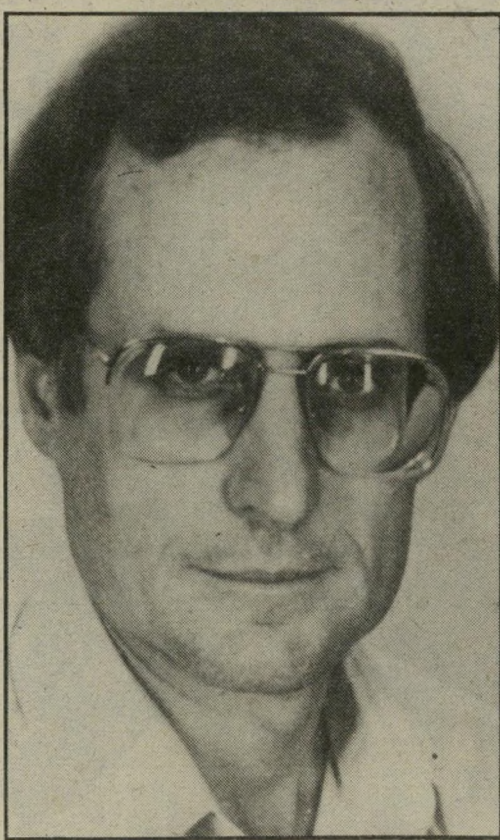
הנושא מאוד רגיש וספק אם ניתן להסביר אותו באופן נכון לציבור, כאשר תמיד משחק פה גם גורם הקינאה. תקנות יאט־א (איגוד חברות־התעופה הסדירות בעולם) מאפשר לכל חברת־תעופה לתת לעובדיה כרטיסי־טיסה אחת לשנה או שנתיים, על בסיס מקום פנוי, וכך נוהגות כל חברות־התעופה היאטאיות בעולם. מה שנראה כלפי חוץ כצ־פר גדול, למעשה, אין לו ערך־שוק בכלל. הנוסע החופשי יעלה על הטיסה רק במידה ויהיה בה מקום פנוי שלא נקנה עלי־ידי מישהו, כך שבתקופת הקיץ, למשל, כשרוב האזרחים רוצים לנסוע לחו־ל, אין לעובד חברת־התעופה כמעט שום סיכוי לעלות על הטיסות.

● **אני מבינה שחלק מהצעה היא על כך שעובד חברת־התעופה לא משלם מסי־הכנסה על הכרטיס החופשי.**

כמעט בכל מדינות העולם הכרטיסים האלה אינם נכללים בהכנסת העובד. בארצות־הברית, ברפורמה שנעשתה בשנת 1984, נקבע במפורש שכרטיסים על בסיס מקום פנוי לא ייחשבו כחלק מהכנסת העובד מאחר ואין להם ערך־שוק ואין להם עלות. אצלנו, עקב הלחצים הגדולים שהופעלו לממש את החוק, הגיעו חב־רות־התעופה להסדר עם מסי־הכנסה שכל כרטיס כזה כן יוערך בכסף וכן יחול עליו מס.

● **אם, כמו שאתה אומר, הכרטיס החופשי לא עולה לאף אחד וגם משלמים עליו מס, על מה יכולים לצעוק?**

על כלום. זו, באמת, קינאה פשוטה. רק על זה שאתה נוסע לחו־ל בלי לשלם והוא משלם. אנב, חברי אגד נוסעים בחינם באוטובוסים ולא על בסיס מקום פנוי, ועובדי חברת החשמל מקבלים חשמל חינם — אבל זה אחרת כי זה לא חוץ־לארץ.

דורון סוסליק:

**„זאת לא מ־יתקפה!
זאת הבהרה והסברה!“**

ביום השישי, לפני שבועיים, התנוסס תצלום של מטוס הלב־יא. על רוב העיתונים בארץ. מתחת לתצלום נאמר: „צילום דגם מטוס הלב־יא, שהותר לפירסום בפעם הראשונה“. בחוברת־התעופה האמריקאית אוואישן וויק ראיתי את אותו התצלום כבר לפני כמה חודשים ובלוח־השנה של התעשייה האווירית. שיצא לפני ראש־השנה, בספטמבר '84, התנוסס התצלום בדף הראשון. פניתי אל דורון סוסליק, מנהל־התיקשות של התעשייה האווירית, ושאלתי אותו מדוע הוטעו העיתונים. אם התצלום פורסם קודם, הרי שזה לא פירסום ראשוני.

לגבי אוואישן וויק אני לא יכול להגיד לך. לא הייתי מעורב בשיקולים ויכול להיות שהמונה דלפה ממקורות אחרים. ● **ומה לגבי לוח־השנה של התעשייה האווירית?**

לא הייתי בארץ באותה תקופה ולכן אינני יודע מה היו השיקולים. אבל יכול להיות שהתצלום הוא של מודל מסויים ומה ששוחזר עכשיו לעיתונים בארץ. זה הלב־יא.

● **לא ניראה לך שהמיתקפה בעניין ה־לב־יא בטלוויזיה ובעיתונות היא פשוט מיתקפה של מצדדי ה־לב־יא? נגד שולליו?**

אני לא חושב ככה. הוחלט שמערכת־הביטחון תבחר ותסביר את החיוניות שבפרויקט הלב־יא לחיל־האוויר ולתעשייה האווירית, ובין היתר שוחררו גם התמונות האלה לפירסום.

מנחם שוורין:

**„אין כסף ולכן אין
מודעות לתאונות־עבודה!“**

בעניין תאונות־הדרכים, כבר כולנו כמעט היסטריים. לא שנעשים הרבה דברים חשובים לשיפור המצב, אבל לפחות אנחנו מודעים לעניין ואולי כל אחד מאיתנו עושה משהו קטן. מכה אחרת, שכמעט לא שומעים עליה, היא מכת תאונות־העבודה. השנה נפצעו בתאונות כאלה 62,610 איש ואשה, ו־268 קיפחו את חייהם בתאונות־עבודה. שאלתי את מנחם שוורין, מנהל המוסד לבטיחות וגהות, מה עושים כדי למנוע, או לצמצם, תאונות כאלה.

המוסד לבטיחות וגהות מעסיק 23 מהנדסים שמתפקידם לבקר כל יום בשניים־שלושה מיפעלים, בהם יש ועדות־בטיחות. המהנדסים בודקים את המצב, נותנים ייעוץ ומדריכים בכל הקי שור למניעת תאונות עבודה.

● **האם לכל מיפעל יש ועדת בטיחות?**

לכל מיפעל, המעסיק מעל 25 עובדים, חייבת להיות ועדת בטיחות, על פי החוק, ויש כאלה 2,600 בארץ. אנחנו מעבירים את מסקנותינו והצעותינו לוועדת־הבטיחות שמתפקידה להפיץ אותן בתוך המיפעל, בין האנשים. בפועל אנחנו נתקלים בחוסר־מודעות של הנהלות המיפעלים.

● **מדוע, הרי תאונות־עבודה הן הפסד בכסף עצום למיפעל.**

התשובה של רוב המנהלים היא: „לי זה לא עולה כסף. זה עולה לביטוח הלאומי ולחברות־הביטוח“. כאשר, למעשה, זה עולה ל־מיפעל ולבעלים הווע־תק. הבעיה העיקרית היא, שפשוט אין מודעות לעניין.

● **פעם היו לכם תשרירי־שרות בטלוויזיה. מדוע הפסקתם אותם?**

היו לנו תשרירי־שרות, ובסקר שהזמנו אצל מינה צמח, גם נאמר שהם עזרו מאוד ואנשים זכרו אותם והתייחסו אליהם. אבל הקרנת כל תשריר כזה בטלוויזיה עולה 4,000 דולר ואין לנו כסף. שאלנו בטלוויזיה איך זה שמראים בלי־כך הרבה תשרירים על תחבורה וענו לנו: כשתשקיעו כל כך הרבה כסף כמו משרד־התחבורה — יראו גם אתכם.